

Wersja zanonimizowana

Tłumaczenie

C-677/21-1

Sprawa C-677/21

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

11 listopada 2021 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Vredegerecht te Antwerpen (Belgia)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

8 listopada 2021 r.

Strona powodowa:

Fluvius Antwerpen

Strona pozwana:

MX

**Vredegerecht
van het 2de kanton (sąd
I instancji dla drugiego
kantonu)
Antwerpia**

ORZECZENIE

[...]

- **Przedsiębiorstwo wykonujące zadania powierzone FLUVIUS
ANTWERPEN [...], z siedzibą w Antwerpii pod adresem [...], [...]**

[...]

strona powodowa

- **MX** [...], zamieszkały pod adresem [...] Antwerpia, [...]

strona pozwana

Postępowanie

[...]

[Informacje dotyczące postępowania przed sądem odsyłającym]

Ocena roszczenia

- 1 MX został pozwany przez operatora systemu dystrybucji Fluvius Antwerpen (zwanego dalej: Fluvius) o zapłatę kwoty 813,41 EUR (w tym VAT) wraz z odsetkami za opóźnienie w kwocie 4,80 EUR oraz odsetkami z tytułu zawisłości sporu liczonymi od momentu doręczenia mu wezwania do stawiennictwa na rozprawie, w związku ze zużyciem energii elektrycznej [...] w okresie od 7 maja 2017 r. do 7 sierpnia 2019 r.

Powyższa kwota nie została naliczona na tej podstawie, że Fluvius dostarczał MX energię elektryczną w ramach zobowiązania do świadczenia usług publicznych na podstawie art. 5.2.3. § 1 Energiebesluit (rozporządzenia w sprawie energii). Przepis ten stanowi, że jeżeli dostawca energii wypowiedzie umowę odbiorcy będącemu gospodarstwem domowym, na przykład z powodu braku płatności i odbiorca ten nie zawrze nowej umowy z innym dostawcą energii, to energia jest mu dostarczana przez operatora systemu dystrybucji.

Kwota ta została naliczona, ponieważ MX pobierał pod adresem swojego zamieszkania [...] energię elektryczną bez uprzedniego zawarcia umowy z komercyjnym dostawcą energii i bez uprzedniego wypowiedzenia mu takiej umowy pod tym adresem przez komercyjnego dostawcę energii, w związku z czym energia była mu dostarczana przez Fluvius w ramach zobowiązania do świadczenia usług publicznych. Innymi słowy, naliczenie nastąpiło po tym, jak Fluvius stwierdził po upływie pewnego czasu, że ma miejsce faktyczny pobór, zwany poborem bezumownym. Na podstawie porównania stanu licznika w momencie rozpoczęcia bezumownego poboru ze stanem licznika w momencie jego zakończenia naliczono za zużycie energii w tym okresie kwotę 813,41 EUR, w tym 131,45 EUR podatku VAT.

Biorąc pod uwagę podstawę prawną naliczenia, którą stanowił bezumowny pobór energii, sąd odsyłający zobowiązał Fluvius do zajęcia stanowiska w przedmiocie tego, czy od naliczonej kwoty należny jest podatek VAT.

- 2 [...] [Fluvius zajmuje następujące stanowisko]:

- Artykuł 5.5.1.§ 5 Energiebesluit stanowi, że w przypadku, gdy pobór ma miejsce bez umowy o dostawę, operator systemu może obciążyć właściciela lub użytkownika kosztami tego poboru.
- Ponieważ stosunek pomiędzy tym odbiorcą a operatorem systemu dystrybucyjnego dostarczającym energię wpisuje się w ramy działalności regulowanej, bezumowny pobór nie stanowi czynu niedozwolonego.
- Zgodnie z art. 10. § 2 BTW-Wetboek (ustawy o podatku VAT) ten bezumowny pobór podlega opodatkowaniu VAT. Zgodnie z tym artykułem dostawa podlegająca opodatkowaniu VAT ma miejsce, jeżeli następuje przeniesienie prawa własności do towaru w zamian za odszkodowanie, na podstawie nakazu wydanego przez organ władzy publicznej lub w jego imieniu albo, bardziej ogólnie z mocy ustawy, dekretu, zarządzenia, rozporządzenia lub przepisu administracyjnego.

3

3.1 [...] [odesłanie do orzecznictwa krajowego, którego sąd odsyłający nie uważa za relewantne]

3.2 Dla okresu, którego dotyczy naliczenie, istotny [...] jest obowiązujący u Fluvius [...] regulamin przyłączania.

Regulamin ten nie zawiera żadnych informacji na temat wysokości rekompensaty, która będzie naliczana z tytułu bezumownego poboru energii, ani tym bardziej na temat tego, czy podlega ona opodatkowaniu podatkiem VAT. [...] [A]rt. 7.10 [...] stanowi, co następuje:

[...] *Bezumowny pobór energii i rekompensata naliczana w związku z przywróceniem stanu zgodnego z prawem [.] Operator systemu dystrybucji nalicza rekompensaty z tytułu będącego wynikiem bezumownego poboru zużycia energii zarówno odnotowanego w systemie pomiarowo-rozliczeniowym, jak i nieodnotowanego w tym systemie. [...]*

- 4 Przed dniem 1 maja 2018 r. nie istniał żaden akt normatywny, który jednoznacznie rozstrzygałby kwestię, czy rekompensata należna od osoby, która bezumownie pobierała energię, podlega opodatkowaniu podatkiem VAT. Od 1 maja 2018 r., po nowelizacji Energiedecreet (dekretu w sprawie energii) i Energiebesluit, obowiązują przepisy w tym zakresie.

Bezumowny pobór i rekompensata z tego tytułu są obecnie regulowane przez art. 1.1.3, 40° /I w zw. z art. 5.1.2 Energiedecreet oraz art. 4.1.2 Energiebesluit.

Artykuł 1.1.3, 40° /I Energiedecreet definiuje pojęcie oszustwa energetycznego jako każde *bezprawne zachowanie jakiegokolwiek osoby, polegające na działaniu lub zaniechaniu, któremu towarzyszy uzyskanie nienależnej korzyści*. Sądowi

3

odsyłającemu wydaje się, że pobór energii elektrycznej z sieci bez zawarcia umowy z dostawcą komercyjnym i bez powiadomienia o tym operatora systemu dystrybucji może być uznany za *bezprawne zachowanie jakiegokolwiek osoby, polegające na działaniu lub zaniechaniu, któremu towarzyszy uzyskanie nienależnej korzyści*.

Artykuł 5.1.2 Energiedecreet stanowi ponadto, że koszty poniesione przez operatora systemu w celu usunięcia skutków oszustwa energetycznego, o którym mowa w art. 1.1.3, 40° /1 lit. a), b), c), d) i g), koszty odłączenia, o którym mowa w poprzednim ustępie, koszty przywrócenia w odniesieniu do przyłącza lub instalacji pomiarowej stanu zgodnego z prawem, ponowne przyłączenie, uzyskanie nienależnej korzyści, koszty poniesione w celu uzyskania nienależnej korzyści, jak również odsetki obciążają danego użytkownika sieci. Następnie dodano, że operator sieci lub osoba przez niego umocowana może dochodzić wyżej wymienionych kosztów, a także zwrotu uzyskanej nienależnej korzyści oraz odsetek bezpośrednio od użytkownika sieci.

Artykuł 4.1.2.§ 1 Energiebesluit określa sposób, w jaki należy obliczać wartość nienależnie uzyskanej korzyści oraz jakie elementy wchodzi w jej skład. I tak nienależnie uzyskana korzyść obejmuje m.in. koszty dostarczonej energii, których zapłaty uniknięto (art. 4.1.2.§ 1 ust. 4° Energiebesluit).

Artykuł 4.1.2.§ 3 stanowi ponadto, że wysokość rekompensata należnej z tytułu nienależnie uzyskanej korzyści jest ustalana w ściśle określony sposób i obejmuje podatki, opłaty oraz podatek VAT.

- 5 Sąd odsyłający zastanawia się jednak, czy przepis, który przewiduje naliczanie VAT nie jest sprzeczny z dyrektywą 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (zwaną w skrócie „dyrektywą VAT”).

W pierwszej kolejności sąd odsyłający zadaje sobie pytanie, czy art. 2 ust. 1 lit. a) oraz art. 14 ust. 1 i 2 lit. a) dyrektywy VAT zezwalają na pobranie podatku VAT od kwoty rekompensaty należnej z tytułu bezumownego poboru energii.

Artykuł 2 ust. 1 lit. a) stanowi, że opodatkowaniu VAT podlega odpłatna dostawa towarów na terytorium państwa członkowskiego przez podatnika działającego w takim charakterze. Artykuł 14 ust. 1 precyzuje, że „dostawa towarów” oznacza przeniesienie prawa do rozporządzania rzeczą jak właściciel. Za dostawę towarów uznaje się również następujące czynności: przeniesienie prawa własności do towaru w zamian za odszkodowanie, z nakazu wydanego przez organ władzy publicznej lub w jego imieniu albo z mocy prawa (art. 14 ust. 2 lit. a) dyrektywy VAT).

Czy na podstawie powyższych przepisów można wywnioskować, że bezumowny pobór energii może być uznany za:

- dostawę, polegającą na przeniesieniu prawa do rozporządzania rzeczą jak właściciel [art. 2 ust. 1 lit. a) w zw. z art. 14 ust. 1 dyrektywy VAT],
- lub też za przeniesienie prawa własności z nakazu wydanego przez organ władzy publicznej lub w jego imieniu albo z mocy prawa [art. 14 ust. 2 lit. a) dyrektywy VAT]?

W drugiej kolejności sąd odsyłający zastanawia się czy art. 9 ust. 1 i art. 13 ust. 1 dyrektywy VAT dopuszczają, aby Fluvius, jako podmiot prawa publicznego, dochodził zapłaty VAT należnego od rekompensaty, która mu przysługuje z tytułu bezumownego poboru energii, a tym samym czy w kontekście bezumownego poboru energii jest on podatnikiem VAT.

Artykuł 9 ust. 1 dyrektywy VAT określa, kto jest podatnikiem VAT, a mianowicie jest to każda osoba prowadząca samodzielnie w dowolnym miejscu jakąkolwiek działalność gospodarczą, bez względu na cel czy też rezultaty takiej działalności. Za działalność gospodarczą uznaje się w szczególności wykorzystywanie, w sposób ciągły, majątku rzeczowego lub wartości niematerialnych w celu uzyskania z tego tytułu dochodu.

Artykuł 13 ust. 1 akapit pierwszy precyzuje, że organy władzy, w tym podmioty prawa publicznego nie są uważane za podatników w związku z działalnością, którą podejmują lub transakcjami, których dokonują jako organy władzy publicznej, nawet jeśli pobierają należności, opłaty, składki lub płatności w związku z takimi działaniami lub transakcjami. Akapit trzeci wprowadza pewne niuanse do wyżej wymienionego przepisu, stanowiąc, że podmioty prawa publicznego są w każdych okolicznościach uważane za podatników w związku z czynnościami określonymi w załączniku I, chyba że niewielka skala tych działań sprawia, że mogą być one pominięte. Przepis ten obejmuje dostawy gazu i energii elektrycznej.

Czy na podstawie tych przepisów można wywnioskować, że skoro Fluvius przysługuje rekompensata z tytułu bezumownego poboru energii, to należy uznać, że jest ono podatnikiem w rozumieniu art. 9 ust. 1 dyrektywy VAT, ponieważ bezumowny pobór energii jest wynikiem wykorzystywania, w sposób ciągły, majątku rzeczowego w celu uzyskania z tego tytułu dochodu?

Jeżeli tak, to czy art. 13 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy VAT należy rozumieć w ten sposób, że Fluvius jest organem władzy publicznej, a w przypadku odpowiedzi twierdzącej na to pytanie, czy z art. 13 ust. 1 akapit trzeci tej dyrektywy wynika zatem, że działalność gospodarcza Fluvius, w związku z którą doszło do bezumownego poboru energii, ma na tyle dużą skalę, że należy go uznać za podatnika VAT.

6 [...]

[...] [orzeczenie sądu odsyłającego]

Sentencja

[...] [zasądzenie rekompensaty z tytułu bezumownego poboru energii]

i przed wydaniem orzeczenia w przedmiocie dochodzonego przez przedsiębiorstwo wykonujące zadania powierzone Fluvius Antwerpen podatku od wartości dodanej (VAT), odsyła niniejszą sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w celu uzyskania odpowiedzi na poniższe pytania prejudycjalne, które sąd odsyłający kieruje do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej:

„Czy art. 2 ust. 1 lit. a) w związku z art. 14 ust. 1 dyrektywy 2006/112/WE należy interpretować w ten sposób, że bezumowny pobór energii stanowi dostawę towarów, polegającą na przeniesieniu prawa do rozporządzania rzeczą jak właściciel?”

„W przypadku odpowiedzi przeczącej, czy art. 14 ust. 2 lit. a) dyrektywy 2006/112/WE należy interpretować w ten sposób, że bezumowny pobór energii stanowi dostawę towarów, polegającą na przeniesieniu prawa własności do towaru z nakazu wydanego przez organ władzy publicznej lub w jego imieniu albo z mocy prawa?”

„Czy art. 9 ust. 1 dyrektywy 2006/112/WE należy interpretować w ten sposób, że skoro Fluvius Antwerpen przysługuje rekompensata z tytułu bezumownego poboru energii, to należy uznać, że jest on podatnikiem, ponieważ bezumowny pobór energii jest wynikiem wykonywania „działalności gospodarczej”, polegającej na wykorzystywaniu, w sposób ciągły, majątku rzeczowego w celu uzyskania z tego tytułu dochodu?”

„Jeżeli art. 9 ust. 1 dyrektywy 2006/112/WE należy interpretować w ten sposób, że bezumowny pobór energii jest wynikiem działalności gospodarczej, to czy art. 13 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 2006/112/WE należy interpretować w ten sposób, że Fluvius Antwerpen jest organem władzy publicznej, a w przypadku odpowiedzi twierdzącej na to pytanie, czy art. 13 ust. 1 akapit trzeci tej dyrektywy należy zatem interpretować w ten sposób, że bezumowny pobór energii nie stanowi wyniku działań Fluvius Antwerpen o skali na tyle niewielkiej, by mogły zostać pominięte?”

[...] [formuła końcowa]